

Konkurences padome

**KONKURENCES PADOMES DARBĪBAS STRATĒGIJA
2017. – 2019. GADAM**

Rīga 2017

Satura rādītājs

1. Ievads.....	4
2. Iestādes darbības pilnvarojums.....	5
3. Iestādes pamatvērtības.....	5
4. Iestādes darbības prioritātes	5
5. Darbības virzieni	6
5.1. Iestādes darbības kapacitātes stiprināšana, balstoties uz profesionāliem un atbildīgiem darbiniekiem.....	6
5.2. Būtisku konkurences pārkāpumu, tirgus kropļojumu atklāšana un novēršana, tirgus koncentrāciju nelabvēlīgās ietekmes nepieļaušana.....	8
5.3. Sabiedrības izpratnes veidošana par brīvu un godīgu konkurenci, KP loma konkurences veicināšanā	12
5.4. Iestādes lomas un atpazīstamības stiprināšana starptautiskā vidē	14
6. Iestādes struktūra un administratīvie resursi	15

Izmantoto saīsinājumu saraksts

ECN – *European Competition Network* (Eiropas konkurences tīkls)

EM – Ekonomikas ministrija

ES – Eiropas Savienība

FKTK – Finanšu un kapitāla tirgus komisija

GCR – *Global Competition Review*¹

ICN – *International Competition Network* (Starptautiskais konkurences tīkls)

IUB – Iepirkumu uzraudzības birojs

KNAB – Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

KP – Konkurences padome

LESD – Līgums par Eiropas Savienības darbību

NMPAL - Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizliegumu likums

NVO – nevalstiskās organizācijas

OECD – *Organization of Economic Cooperation and Development* (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija)

SPRK – Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

VID – Valsts ieņēmumu dienests

UNCTAD – *United Nations Conference on Trade and Development*
(ANO tirdzniecības un attīstības konference)

VPIL – Valsts pārvaldes iekārtas likums

¹ Prestižs starptautisks konkurences tiesību piemērošanai veltīts preses izdevums.

1. Ievads

Brīva konkurence rada iespējas, ko uzņēmumi un patērētāji labprāt izmanto, iegūstot augstākas kvalitātes preces par zemāku cenu, kā arī izvēles iespējas no piedāvājumu daudzveidības. Bet bieži vien brīvas konkurences apstākļi strukturāli maina līdzšinējos tirgus darbības principus, radot jaunus inovatīvākus komercdarbības konceptus. Tā rezultātā tradicionālie tirgus funkcionēšanas principi ir apdraudēti, bet vienlaicīgi tiek radīta iespēja tirgū iesaistīties jauniem un efektīvākiem uzņēmumiem. Šādos gadījumos jebkādi mākslīgie konkurences ierobežojumi normatīvajos aktos nav pieņemami, ja vien tos neattaisno būtiski citi sabiedrības ieguvumi un ierobežojumi ir samērīgi.

Neskatoties uz to, ka konkurences tiesības, kas ir instruments brīvas konkurences aizsardzībai, Latvijā tiek piemērotas jau 25 gadus, vēl aizvien sabiedrībā pastāv atšķirīgi priekšstati par to, kādi ir konkurences politikas mērķi, KP funkcijas, uzdevumi un darbības metodes utt. Nereti no iestādes tiek sagaidīta iesaiste dabiskos ekonomiskos procesos, kas ir neatņemama brīva tirgus funkcionēšanas sastāvdaļa, t.sk. regulējot cenas, īpaši aizsargājot vietējos uzņēmumus no konkurences ar ārvalstu uzņēmumiem.

Konkurences politika ir kļuvusi par pamatu vispārējam ekonomikas konkurētspējas pieaugumam, uzņēmumu darbības efektivitātes un inovāciju veicināšanai, kā arī sabiedrības labklājības palielināšanai. Līdz ar to iestādes skatījumā tās **misija** konkurences politikas īstenošanā ir aizsargāt un veicināt brīvu un vienlīdzīgu konkurenci visās tautsaimniecības jomās starp tirgus dalībniekiem, jaunu un inovatīvu preču radīšanu, novērst, ka publiskās personas nepamatoti iejaucas brīvā konkurencē.

Iestādes **vīzija** fokusējas uz 3 komponentēm – konkurences kultūras līmeni sabiedrībā, konkurences izaicinājumiem Latvijas ekonomikā un iestādes lomu konkurences politikas īstenošanā. **Vīzija attiecībā uz konkurences kultūrā balstītu sabiedrību** ir izpratnē, ka brīva un vienlīdzīga konkurence ir efektīvākais līdzeklis, lai veicinātu tautsaimniecības, tirgu attīstību un inovācijas. **Vīzija attiecībā uz tautsaimniecības attīstību Latvijā** – Latvijas kā nelielas ekonomikas tirgi ir atvērti inovācijām, efektivitātei un konkurencei, spēj reaģēt uz globālās ekonomikas izaicinājumiem, publiskās personas neiejaucas un nekropļo brīvu konkurenci tirgos. **Vīzija attiecībā uz iestādes spējām** – zināšanu un pieredzes līderība, sadarbības partneru atbalsts un iesaiste konkurences politikas īstenošanā, jomas attīstībā un problēmu risināšanā, iestādes pamatvērtību pilnīga ieviešana.

Kopumā brīvā tirgū komercdarbībai jābūt kā godīgai *spēlei* bez tirgus dalībnieku un publisku personu radītiem konkurences ierobežojumiem, ko sekmē vienlīdzīgi un objektīvi normatīvā regulējuma noteikumi.

2. Iestādes darbības pilnvarojums

KP darbības pilnvarojumu, funkcijas un uzdevumus mērķu sasniegšanai nosaka Konkurences likums, NMPAL, Reklāmas likums, LESD 101. un 102.pants, Eiropas Padomes regula Nr. 1/2003 „Par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā” u.c. normatīvie akti.

3. Iestādes pamatvērtības

KP savā darbībā un attiecībās ar sabiedrību kā **pamatvērtības** izvirza **tiesiskumu, profesionalitāti un neatkarību**. Tās ietver:

- ⇒ tiesiskumu un tiesību normu ievērošanu iestādes darbībā, procesuālo tiesību nodrošināšanu un neizpaužamas informācijas aizsardzību;
- ⇒ neatkarīgu un vienlīdzīgu attieksmi pret dažādu sabiedrības grupu interesēm un objektīvu situācijas izvērtēšanu, iestādei pildot tās funkcijas un uzdevumus, un caurspīdīgumu, sniedzot informāciju un skaidrojot iestādes darbu sabiedrībai;
- ⇒ profesionalitāti, savā darbībā ievērojot augstus profesionālās ētikas standartus, un atbildīgu attieksmi pret pienākumu izpildi.

4. Iestādes darbības prioritātes²

Patērētājiem, uzņēmējiem un valstij ir jābūt ieguvējiem no tām iespējām, ko sniedz brīvas un godīgas ekonomiskās konkurences nosargāšana un palielināšana. KP darbība un resursi tai deleģēto jomu uzraudzībā nākamajā triju gadu ciklā ir fokusējami uz risku novēršanu, kas saistīti ar iestādes nepietiekamo kapacitāti, brīvā tirgus nespēju vērsties pret publisko personu radītiem kropļojumiem, pārkāpumu atklāšanu un novēršanu, jaunu iespēju izmantošanu izglītošanas un starptautiskās darbības jomā. Prioritāšu izpildei iestāde balstīsies uz klientiem vērstas attieksmes veidošanu ar visiem sadarbības partneriem, t.sk. uzņēmējiem un publiskām personām. Tādējādi KP plāno savus resursus šādiem darbības pamatvirzieniem un prioritāriem mērķiem:

1.virziens. Iestādes darbības kapacitātes stiprināšana, balstoties uz profesionāliem un atbildīgiem darbiniekiem.

- Kļūt par *pieprasītu un atpazīstamu* darba devēju, pie kura vēlas strādāt dažādu nozaru speciālisti.

2.virziens. Būtisku konkurences pārkāpumu, tirgus kropļojumu atklāšana un novēršana, tirgus koncentrāciju nelabvēlīgās ietekmes nepieļaušana.

² Iestādes darbības prioritātes ir pakārtotas tādiem EM stratēģiskajiem darbības virzieniem kā produktivitātes paaugstināšana, inovāciju un uzņēmējdarbības veicināšana (t.sk. uzņēmējdarbības vides uzlabošana).

KONKURENCES PADOMES DARBĪBAS STRATĒGIJA 2017. – 2019. GADAM

- Pilnveidot normatīvo regulējumu, lai atturētu no aizliegtu vienošanos pārkāpumiem un publisko personu radītiem konkurences kropļojumiem.

3.virziens. Nozaru dalībnieku un publisko personu izpratnes par brīvu un godīgu konkurenci, konkurences politiku un kultūru veidošana.

- Turpināt veidot sabiedrības izpratni par konkurenci, KP lomu un aktivitātēm tās aizsardzībā un veicināšanā, kā arī, izmantojot jaunās metodes, panākt lielāku sabiedrības atbalstu, uzticamību un augstāku novērtējumu mūsu darbībai.

4.virziens. Iestādes lomas un atpazīstamības stiprināšana starptautiskā vidē.

- Būt iestādei, kas veido pienesumu konkurences tiesību un prakses attīstībā starptautiskā līmenī.

5. Darbības virzieni

5.1. Iestādes darbības kapacitātes stiprināšana, balstoties uz profesionāliem un atbildīgiem darbiniekiem

Iestādes darbības efektivitāte un izvirzīto mērķu sasniegšana vistiešākajā veidā ir atkarīga no darbinieku profesionalitātes un motivācijas. 2017. gadā jau trešo gadu pēc kārtas iestādes darbības efektivitāte ir novērtēta arī starptautiskā līmenī, un GCR ikgadējā reitingā KP ir iekļauta starp 38 pasaules vadošajām konkurenci uzraugošajām iestādēm vairāk nekā 140 pasaules valstu konkurences iestāžu konkurencē, attiecīgi saņemot trīs zvaigžņu vērtējumu (reitingu skalā no divām līdz piecām zvaigznēm).

Tomēr, neskatoties uz sasniegtajiem rezultātiem, ir identificētas būtiskas problēmas saistībā ar darbaspēka noturēšanu un talantīgu darbinieku piesaisti kopumā, kas palielina operacionālos riskus un ilgtermiņā var samazināt iestādes darbības kapacitāti. Lai risinātu iepriekšminētās problēmas, KP ir definējusi mērķi: **klūt par pieprasītu un atpazīstamu darba devēju, pie kura vēlas strādāt dažādu nozaru speciālisti.** Šajā kontekstā var izdalīt trīs galvenos uzdevumus:

5.1.1. Motivējošas atalgojuma sistēmas izveidošana. KP pārraudzības u.c. iestādēm vairākkārt ir norādījusi uz darbinieku lielo mainību un kapacitātes apdraudējuma risku nekonkurētspējīgā atalgojuma dēļ salīdzinājumā ne tikai ar privāto sektoru, bet arī ar citām Latvijas tirgu regulējošām un tiesībsargājošām institūcijām. KP iziešana no valsts civildienesta un valsts pārvaldes iestādēs piemērojamās vienotās atlīdzību sistēmas noteiktajiem ierobežojumiem sniegtu iestādei lielāku autonomiju atalgojuma noteikšanā un tuvinātu to pielīdzināmām iestādēm kā, piemēram, SPRK un FKTK. Tādējādi KP turpinās aktīvi aizstāvēt šo priekšlikumu apstiprināšanai atbildīgajās institūcijās.

5.1.2. Talantīgu darbinieku piesaiste un KP kā darba devēja atpazīstamības uzlabošana. Ņemot vērā lielo darbinieku mainību un kvalificētu kandidātu trūkumu uz vakantajiem amatiem, iestādei ir problemātiski pilnībā nokomplektēt vakances ar atbilstošas kvalifikācijas kandidātiem, kas, savukārt, izraisa kapacitātes problēmas iestādes operatīvajā darbībā. Tādējādi pieredzējušiem darbiniekiem rodas pārmērīga papildu slodze, jo jaunajiem darbiniekiem, kuri pamatā ir bez atbilstošas profesionālās pieredzes, caurmērā ir līdz pat divus gadus ilgs zināšanu un praktisko iemaņu apguves laiks, līdz tie var sniegt pilnvērtīgu ieguldījumu iestādes darbā.

KONKURENCES PADOMES DARBĪBAS STRATĒGIJA 2017. – 2019. GADAM

Ņemot vērā KP aktīvo darbu sabiedrībai nozīmīgu jautājumu risināšanā un profesionālo pieeju komunikācijas jomā, iestāde ir sasniegusi ievērojamu atpazīstamību publiskajā telpā. Piemēram, 2015. un 2016. gadā KP kopumā plašsaziņas līdzekļos tika pieminēta vairāk nekā 1600 reizu gadā, turpretī vēl 2014. gadā šis rādītājs bija vairāk nekā divas reizes mazāks – 624 reizes. Tomēr KP publiskās aktivitātes un atpazīstamība sabiedrībā galvenokārt ir saistīta ar pieņemto lēmumu un iestādes sniegto viedokļu konkurences jomā atspoguļošanu vai arī skaidrojoši informatīviem pasākumiem dažādām auditorijām. Līdz šim no iestādes puses gandrīz nav pievērsta uzmanība KP kā darba devēja tēla popularizēšanai.

Lai veicinātu potenciālo darbinieku interesi par KP kā darba devēju, ir nepieciešams:

- definēt mērķa grupas un izstrādāt pasākumu kopumu, lai potenciālos pretendētus informētu par karjeras iespējām KP;
- veicināt esošo darbinieku apmierinātību ar darbu KP, tādējādi palielinot iestādes kā pozitīva darba devēja tēlu.

Jāatzīmē, ka būtisks priekšnosacījums veiksmīgai šo mērķu sasniegšanai ir iepriekš minētā atalgojuma reforma.

5.1.3. Darbinieku kompetenču attīstība. Profesionāla izaugsme un karjeras attīstības iespējas nākotnē ir būtiski faktori gan esošajiem, gan potenciālajiem darbiniekiem. KP ir izveidots mentorēšanas institūts, kas paredz jaunā darbinieka ievadīšanu darbā saskaņā ar viņam izstrādāto mentorēšanas plānu un nosakot viņam atbildīgo mentoru. KP darbiniekiem ir labas profesionālās izaugsmes iespējas, jo to darba specifika un amata pienākumi sekmē nepārtrauktu profesionālo pilnveidošanos, savu kompetenču, zināšanu un prasmju padziļināšanu. Darbinieki iegūst unikālu pieredzi noteiktās jomās, savukārt iestāde veicina darbinieku aktivitātes attiecībā uz eksperta viedokļa paušanu dažādām auditorijām. Profesionālā izaugsme ir process, kuram ir nepieciešams pievērst nepārtrauktu uzmanību, tādējādi KP pastāvīgi tiek meklētas iespējas ieviest jaunus personālvadības risinājumus.

Personāla novērtēšanā ir ieviesta kompetenču pieeja un to paplašinātā novērtēšana. Novērtēšanas process ir orientēts uz organizācijas un individuālo mērķu mijiedarbību. Tādējādi tiek sekmēta darbinieka vēlme līdzdarboties iestādes mērķu sasniegšanā, veicināta darbinieku paškontrolē un veidota atgriezeniskā saikne.

Ņemot vērā vadītāju būtisko lomu darbinieku motivēšanā un iestādes mērķu sasniegšanā, īpaša uzmanība nākotnē tiks pievērsta vadītāju kompetenču pilnveidošanai. KP ir plānots:

- izveidot vadītāju attīstības programmu;
- ieviest koučinga praksi darbinieku un vadītāju kompetenču paaugstināšanai un motivācijas uzlabošanai.

KP darbības joma ir specifiska un unikāla Latvijas mērogā, jo, tikai strādājot KP, var iegūt profesionālo darba pieredzi un zināšanas konkurences tiesību jomā, veicot lietu un tirgu uzraudzību izpēti, un piemērojot attiecīgas Konkurences likuma normas. Strādājot KP, darbiniekiem ir iespēja iegūt zināšanas par dažādu nozaru attīstību, tirgus dalībniekiem un to rīcības modeļiem tirgū, tādējādi pilnveidojot savu profesionālo kompetenci. KP ikdienas darbā pievērš lielu uzmanību, lai visi darbinieki saskarsmē ar personām ārpus iestādes ievērotu “uz klientu orientētas” attieksmes principus.

1. tabula

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	3. Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016	2017	2018	2019
1. Efektīva iestādes darbība, kas balstīta uz profesionāliem un atbildīgiem darbiniekiem	1.2. Darbinieku mainība ³	30 %	30 %	25 %	20 %
	1.2. Darbinieku lojalitāte ⁴	84 %	70 %	70 %	70 %

5.2. Būtisku konkurences pārkāpumu, tirgus kropļojumu atklāšana un novēršana, tirgus koncentrāciju nelabvēlīgās ietekmes nepieļaušana

Konkurences kropļojumu likvidēšanā nozīmīga ir iestādes spēja adekvāti un samērīgi novērst pārkāpumus, izmeklējot smagākos pārkāpumus, piemērojot sodus un tiesiskos pienākumus, sasniedzot individuālu un ģenerālo prevenciju. Šī stratēģiskā virziena ietvaros KP sadarbības partneri ir tirgus dalībnieki, nozaru eksperti, kā arī publiskās personas gan jautājumos, kas skar sadarbību izmeklēšanā, gan jautājumos, kas skar publisko personu radītu kropļojumu novēršanu.

Iestādes prakse parāda, ka smagāko Konkurences likuma pārkāpumu, jo īpaši kartēļa vienošanās pārkāpumu, skaits nemazinās. Kaut arī līdzšinējā sodu piemērošanas politika attiecībā uz tirgus dalībniekiem atbilst normatīvajā regulējumā noteiktajam⁵, Administratīvā procesa likumā nostiprinātiem principiem, līdzšinējai nacionālo tiesu apstiprinātai un ES tiesībām atbilstošai praksei, tomēr tā būtu pilnveidojama, izvērtējot iespējas paplašināt personu loku, uz kuru attiecināma atbildība par pārkāpumu.

Šī virziena ietvaros KP kā prioritārus ir noteikusi 5.2.1. un 5.2.2. punktos noteiktos uzdevumus, jo to izpilde ir īpaši būtiska konkurences tiesību turpmākai attīstībai. KP stratēģijas cikla ietvaros ir saglabājusi aktualitāti citiem tās uzdevumiem (5.2.3. līdz 5.2.6. punkts), kurus tā veikusi un kuru izpildi pilnveidojusi līdz šim. Tādējādi **prioritārais mērķis ir pilnveidot normatīvo regulējumu, lai tirgus dalībniekus atturētu no aizliegto vienošanos pārkāpumiem un novērstu publisko personu radītos konkurences kropļojumus.** Mērķa izpildes ietvaros ir izvirzāmi šādi uzdevumi:

³ Aprēķina kā gada laikā aizgājušo darbinieku skaitu pret kopējo iestādē strādājošo darbinieku skaitu.

⁴ Nosaka, balstoties uz ikgadējās darbinieku aptaujas rezultātu. Tiek iekļautas tikai tās darbinieku atbildes, kuri uz jautājumu “Vai esat gatavs turpināt darba tiesiskās attiecības KP turpmākos 2 gadus?” ir atbildējuši “jā” vai “drīzāk jā”.

⁵ Konkurences likuma 12. un 14. pants, Ministru kabineta 29.03.2016 noteikumi Nr. 179 “Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par [Konkurences likuma 11. panta](#) pirmajā daļā un [13. pantā](#) un [Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma 5., 6., 7. un 8. pantā](#) paredzētajiem pārkāpumiem.”

5.2.1. Līdzdarboties normatīvā regulējuma projekta publisko personu darbību uzraudzības jomā virzībā, lai ieviestu efektīvu šādu kropļojumu novēršanas procesu un tiesības noteikt tiesiskos pienākumus.

Līdz šim KP veikusi publisko personu darbības uzraudzību gan atbilstoši VPIL 88. panta normām, gan vērtējot publisko personu īstenotu diskrimināciju attiecībā uz tirgus dalībniekiem. Vienlaikus KP īstenotā uzraudzība nav atzīstama par efektīvu un rezultatīvu, jo KP ir tikai tiesības sniegt viedokli un pastāv pilnvaru trūkums risināt diskriminācijas un konkurences neitralitātes pārkāpumus no publisko personu puses, kā arī zemā efektivitāte to īstenošanā nevar sniegt būtiskus ieguvumus sabiedrībai, nodrošināt tirgus attīstību un inovācijas, kas atbilst Konkurences likuma mērķiem un uzdevumiem. Tādējādi jāstiprina KP pilnvaras risināt publisko personu konkurences kropļojumu gadījumus. Pašlaik (2017. gada vasaras vidū) akūti nepieciešamie likuma grozījumi tiek skatīti Ministru kabinetā.

5.2.2. Pilnveidot normatīvo regulējumu attiecībā uz amatpersonu atbildību par Konkurences likuma 11. panta pirmās daļas pārkāpumiem.

Konkurences likuma pārkāpumu nepieļaušanā būtiska nozīme ir uzņēmumu vadošajām amatpersonām, kas ir tieši atbildīgas par pienācīgas kontroles un uzraudzības sistēmas ieviešanu un uzturēšanu uzņēmumā, kā arī atbilstošas korporatīvās kultūras veidošanu un darbinieku apmācību. Tomēr pašreiz par savu pienākumu konkurences tiesību pārkāpuma nepieļaušanā pienācīgu nepildīšanu, pat pārkāpumu tiešu personisku atbalstīšanu vai īstenošanu, Konkurences likums vadošajām uzņēmuma amatpersonām neparedz nekādu atbildību. Tas, papildus ievērojot no pārkāpuma sagaidāmos ieguvumus nelikumīgo ienākumu veidā, mazina amatpersonu motivāciju aktīvi rīkoties, vai nu nepieļaujot pārkāpumus, vai to atklāšanā sadarbojoties ar KP.

Iepriekš minēto apsvērumu dēļ arī Latvijas konkurences tiesībās ir nepieciešams ieviest atturošu regulējumu, kas, līdztekus uzņēmumu atbildībai, paredzētu personisko atbildību par pieļautu konkurences tiesību pārkāpumu arī uzņēmumu vadošajām amatpersonām. Tādējādi ir nepieciešams izvērtēt citu valstu atbilstošo tiesību regulējumu un labo praksi un, izvēloties atbilstošāko modeli, sniegt priekšlikumus likuma grozījumiem.

Vienlaikus, pildot savas funkcijas šī virziena ietvaros, KP turpinās konsultēt uzņēmumus regulējuma piemērošanas gadījumos, veiks individuālas preventīvas pasākumus par Konkurences likuma pārkāpumiem pārrunu un brīdināšanas formā, balstoties uz iestādes noteiktām prioritātēm, nodrošinās izpēti metožu pilnveidošanu, izmantojot arī citu valstu labāko praksi, tirgu izpēti un apvienošanās lietās balstīties uz pieeju, kas fokusējas uz ietekmes un konkurences problēmas jautājumu risināšanu, nodrošinās pirms paziņošanas konsultēšanu apvienošanās gadījumos, veiks publisko personu konsultēšanu un to darbības uzraudzību esošās kompetences jomās.

5.2.3. Atklāt un novērst pārkāpumus ar efektīvākām metodēm.

Līdzšinējā pieejā pārkāpumu lietu izmeklēšanā ir ieviesta uz prioritātēm balstīta izmeklēšana, kas ļauj diferencēt pārkāpuma novēršanas instrumentus atkarībā no pārkāpuma smaguma un ietekmes nozīmīguma. Prioritāšu noteikšana ļauj veikt vispusīgāku un uz ietekmi balstītu pieeju.

Konkurences likuma grozījumi, kas stājās spēkā 2016. gada 15. jūnijā, ļāvuši stiprināt KP izmeklēšanas pilnvaras, uzlabot iecietības programmas regulējumu, kas ir būtiski konkurences lietu izpēti jomā. KP ir izstrādājusi skaidrojošas vadlīnijas asociācijām⁶, mutvārdu uzklaušīšanai⁷ un konkrētā tirgus noteikšanai⁸. Tāpat pēc NMPAL spēkā stāšanās 2016. gada

⁶ [Vadlīnijas asociācijām un to biedriem par Konkurences likuma 11. pantā minētā aizlieguma ievērošanu](#), 2016.

⁷ [Mutvārdu uzklaušīšanas procedūras vadlīnijas](#), 2015.

⁸ [Vadlīnijas konkrētā tirgus noteikšanai](#), 2016.

KONKURENCES PADOMES DARBĪBAS STRATĒGIJA 2017. – 2019. GADAM

1. janvārī KP nodrošināja elastīgu pāreju uz jauno regulējumu, izstrādājot skaidrojošas vadlīnijas⁹, veicot tirgu uzraudzību un konsultējot tirgus dalībniekus.

Iestāde plāno saglabāt uz prioritātēm balstītu pieeju izpētes lietu rosināšanā, pārkāpumu atklāšanā un novēršanā, t.sk. izmantojot pārrunu un brīdināšanas metodes. Efektīvi un racionāli izmantojot esošos cilvēkresursus, KP uzdevums ir kvalitatīvi veikt lietu izpēti, kā arī ievērot saprātīgus izpētes termiņus. Lai nodrošinātu juridisko un ekonomisko apstākļu vispusīgu novērtēšanu, ir nepieciešams izmantot dažāda profila speciālistu pieredzi, palielinot to iesaisti lietu izpētes (projektu) darba grupās. Šādu darba metožu ieviešana atbilst citu valstu konkurences iestāžu labai praksei un palielina iestādes darbības efektivitāti.¹⁰

Karteļu izmeklēšanu un novēršanu, it sevišķi nozarēs, kuras saistītas ar iepirkumiem un ES fondu apgūšanu (piemēram, būvniecības), KP joprojām saglabās kā prioritāru un to pazīmju savlaicīgai identificēšanai attīstīs jaunas izpētes metodes.

Papildus jāatzīmē, ka tiesvedības process ir nozīmīgs ES un nacionālo konkurences tiesību piemērošanas prakses veidošanai un iestādes īstenotā izmeklēšanas procesa tiesiskuma pārbaudei. Tādējādi ir būtiski nodrošināt profesionālu KP interešu pārstāvību tiesā.

5.2.4. Izmantot tirgu uzraudzību kā proaktīvas darbības instrumentu tirgus ierobežojumu un pārkāpumu pazīmju identificēšanā un to novēršanā. Līdzšinējā praksē KP aktīvi izmantojusi tirgu uzraudzību, lai izvērtētu un novērstu barjeras un ierobežojumus konkrētajos tirgos, aizstāvētu konkurences principus un nepieļautu konkurenci deformējošu ierobežojumu iekļaušanu normatīvajos aktos vai panāktu to atcelšanu.

KP uzdevums ir veicināt brīvu un vienlīdzīgu konkurenci, kā arī tirgus, administratīvu un citu ierobežojumu mazināšanu, tādējādi sekmējot arī inovācijas nozarēs. Kā prioritāras ir uzskatāmas valsts tautsaimniecībai nozīmīgas nozares, kurās potenciāli ir saskatāmi šķēršļi godīgas konkurences attīstībai. Īpaši var izcelt nozares, kurās tiek izstrādāti un ieviesti jauni digitālās ekonomikas risinājumi, kā, piemēram, nozarēs, kur attīstās patērētājiem pieejamāki atvērti “*lielo datu*”¹¹ digitālās ekonomikas risinājumi. Tāpat prioritāra ir KP periodiska līdzdalība dabiskā monopola nozaru un nozaru, kurās ir uzsākti vai īstenoti liberalizācijas un tirgus atvēršanas pasākumi (piemēram, elektroenerģijas, dabasgāzes gāzes tirdzniecības u.c.), uzraudzībā. Svarīgi ir reaģēt uz nozīmīgiem un nepamatotiem cenu pieauguma riskiem nozarēs, t.sk. izmantojot uzraudzības un prevencijas rīkus.

5.2.5. Veicot apvienošanas izvērtēšanu, novērst tādas tirgus struktūras izmaiņas, kas deformē konkurenci konkrētajos tirgos. Līdz šim KP veikusi tai paziņoto apvienošanas izvērtēšanu, kā prioritātes nosakot pirms apvienošanās konsultācijas, izstrādājusi vadlīnijas¹², lai nodrošinātu vienotu un caurspīdīgu pieeju apvienošanās ziņojumu izskatīšanai un atvieglotu tirgus dalībniekiem apvienošanās ziņojuma sagatavošanu, kā arī veikusi tautsaimniecībai nozīmīgu un tirgus ietekmējošu apvienošanās darījumu izvērtēšanu. Pēc lēmuma pieņemšanas nodrošināta atgriezeniskā saikne, aptaujājot ziņojuma iesniedzējus par KP darba kvalitāti un tās darba uzlabojumiem. KP arī turpmāk nodrošinās elastīgu pieeju apvienošanas izvērtēšanai, gan konsultējot apvienošanās dalībniekus pirms paziņošanas, gan veicot iesniegto ziņojumu izvērtēšanu.

5.2.6. Veikt publisko personu iesaistīšanos komercdarbībā uzraudzību gan atbilstoši VPIL 88. panta normām, konsultējot to kapitālsabiedrību ienākšanu un darbību tirgos, gan aktīvi izvērtējot publisko personu pieņemto lēmumu un darbību publisko tiesību jomā atbilstību

⁹ [Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma piemērošanas vadlīnijas](#), 2015.

¹⁰ Competition agency practice manual ([Chapter 2, Effective Project Delivery](#)), 2012.

¹¹ *Big data* (angļu val.).

¹² [Ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanas sastādīšanas vadlīnijas](#), 2016.

**KONKURENCES PADOMES DARBĪBAS STRATĒGIJA
2017. – 2019. GADAM**

konkurences principiem, t.sk. nediskriminējošai pieejai. KP ir izstrādājusi vadlīnijas¹³ pašvaldību lēmumu pieņēmējiem, skaidrojot tiem ietekmes uz konkurenci izvērtēšanas nepieciešamību.

Iestādes plānos ir turpināt proaktīvi darboties, novēršot publisko personu radītus kropļojumus. Būtiski ir atspoguļot iestādes darbības rezultativitāti attiecībā uz to, cik veiksmīgi bijuši publisko personu uzraudzības pasākumi.

2. tabula

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	3. Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016	2017	2018	2019
1. Nodrošināta konkurences aizsardzība, nepieļaujot vai pārtraucot konkurenci ierobežojošās darbības	1.1. Veikti preventijas pasākumi un iespējamo pārkāpuma lietu izmeklēšana, tirgu izpētes (pasākumu skaits ¹⁴)	34/8	31/9	28/10	25/11
	1.2. Izvērtēta tirgus dalībnieku plānotās apvienošanās ietekme uz konkurences situāciju tirgos (pasākumu skaits ¹⁵)	15/4	15/4	15/5	15/6
2. KP darbības ietekme pārkāpumu un tirgus kropļojumu novēršanā	2.1. Sabiedrības ieguvums no KP darbības (mlj. <i>euro</i>) ¹⁶	-	20		
	2.2. KP novērsti ierobežojumi no publisko personu darbības (īpatsvars %) ¹⁷	10	12	14	15 ¹⁸

¹³ [Konkurences novērtēšanas vadlīnijas valsts un pašvaldību lēmumu pieņēmējiem](#), 2015.

¹⁴ Kopējais pasākumu skaits pret pasākumu skaitu ar augstu prioritāti atbilstoši KP [Lietu prioritizācijas stratēģijai](#).

¹⁵ Kopējais apvienošanās lietu skaits pret 2. fāzes apvienošanām, kurās tiek veikta papildu izpēte saskaņā ar Konkurences likuma 16. panta otro daļu.

¹⁶ KP veikto konkurences aizsardzības aktivitāšu rezultātā radīts materiāls ieguvums sabiedrībai. Novēršot aizliegtas vienošanās un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, KP ar savu darbu sniedz tiešu un tūlītēju labumu no šiem pārkāpumos cietušajiem uzņēmumiem un patērētājiem. Vienlaikus ar efektīvu darbu, atklājot pārkāpumus un piemērojot samērīgus naudas sodus, iestāde uzņēmumus preventīvi attur no iesaistīšanās pārkāpumos. Iestādes veiktā apvienošanās kontrole nepieļauj patērētājiem un uzņēmumiem nelabvēlīgu uzņēmumu tirgus varas koncentrāciju vai neadekvātu cenu pieaugumu. Savukārt darbs ar normatīvajiem aktiem novērš valsts un pašvaldību radītus konkurences kropļojumus. Ņemot vērā resursietilpīgo aprēķina procesu, šis rādītājs tiek aprēķināts vienu reizi trīs gadu periodā kā gada vidējais aritmētiskais lielums attiecīgā periodā. Tādējādi aprēķins tiks veikts par 2017. līdz 2019. gadu. Par 2016. gadu sabiedrības ieguvuma aprēķins nav veikts.

¹⁷ Sasniegtā pozitīvais rezultāta no KP darbības īpatsvars procentos pret kopējo KP pasākumu skaitu, veicot publisko personu darbību uzraudzību.

¹⁸ Rezultatīvais rādītājs pārskatāms, ja Konkurences likumā tiek veikti grozījumi, kas palielina KP tiesības publisko personu uzraudzībā.

KONKURENCES PADOMES DARBĪBAS STRATĒGIJA 2017. – 2019. GADAM

	2.3. Pabeigts administratīvais process tiesā un spēkā atstātie KP lēmumi (īpatsvars %) ¹⁹	90 ²⁰	80	80	80
--	--	------------------	----	----	----

5.3. Sabiedrības izpratnes veidošana par brīvu un godīgu konkurenci, KP loma konkurences veicināšanā

Sabiedrības uzticība ir nozīmīga, lai efektīvi virzītu konkurences aizsardzības un konkurences politikas attīstības idejas – novērst pārkāpumus, mazināt toleranci pret kartelēm, publisko personu diskriminējošām darbībām u.c. konkurences kropļojumiem. Uzticības iegūšanai nepieciešams stiprināt sabiedrības izpratni par konkurences tiesību un principu nozīmīgumu. KP to var panākt, izglītojot sabiedrību, sadarbojoties ar dažādām sabiedrības grupām, kā arī prioritāri pētot nozares, kur konkurences tiesības var sniegt sinerģijas ieguvumus patērētāju tiesību jomai. Izmantojot dažādus komunikācijas kanālus un rīkus, KP sabiedrībā aktīvi ir jāpopularizē brīvas konkurences vērtība, ka patērētāji un uzņēmēji ir vadošais spēks, kas ar savu brīvu izvēli ietekmē tirgus attīstību un inovācijas. Turklāt jau kopš iepriekšējā stratēģiskā cikla KP savas uzraugošās darbības ietvaros represīvo funkciju līdzsvarojusi ar informēšanu un atturēšanu, kā arī turpmāk iesaistīsies “Konsultē vispirms”²¹ principa piemērošanā un labās prakses apmaiņā starp iestādēm.

KP stratēģiskā cikla ietvaros **mērķis ir turpināt veidot sabiedrības izpratni par konkurenci, KP lomu un aktivitātēm tās aizsardzībā un veicināšanā, kā arī, izmantojot jaunās metodes, panākt lielāku sabiedrības atbalstu, uzticamību un augstāku novērtējumu iestādes darbībai.**

Mērķa izpildei ir izvirzāmi šādi prioritārie uzdevumi:

5.3.1. Veidot spēcīgāku sinerģiju starp iestādēm un nevalstiskām organizācijām.

Konkurences tiesību popularizēšanai ir jāizmanto sadarbības partneru resursi. KP ir ieinteresēta izglītošanai aptvert pēc iespējas plašāku auditoriju. Starp KP sadarbības partneriem ir iestādes un nevalstiskās organizācijas, ar kurām KP mērķauditorija *uzņēmēji* saskaras daudz biežāk nekā ar KP. Tāpēc ir racionāli un lietderīgi izmantot šos saskares kanālus (iespējas) ar uzņēmējiem, lai pievērstu to uzmanību konkurences tiesību tematikai. Tāpat ir jāmeklē jaunas sadarbības iespējas, kā efektīvāk sasniegt izglītojamo mērķauditoriju.

Sabiedrības uzticamību veicinās arī informētība par dažādu regulējošo/uzraugošo iestāžu un nevalstisko organizāciju sadarbību, kuras rezultātā notiek informācijas apmaiņa par iespējamiem pārkāpumiem un tiek veicināta pārkāpumu atklāšana, normatīvā regulējuma pilnveidošana, efektīvāks pārvaldes process. Turklāt KP, konsultējot un risinot ar konkurences tiesībām saistītu problemātiku publiskajos iepirkumos, saskaras ar uzņēmēju sūdzībām par konkurences kropļojumiem, kuri veidojas citu iestāžu uzraudzības jomās. Piemēram, no tā, ka konkurenti nemaksā visus paredzētos nodokļus, ietekmējot negodīgā veidā cenu konkurenci. Šādā situācijā uzņēmēji nav motivēti godīgi konkurēt. Līdz šim šī problemātika KP nebija plaši vērtēta, bet tā ir svarīga, jo skar lielu tirgus daļu un daudzus uzņēmējus, turklāt ar efektīviem risinājumiem šajā virzienā var panākt pozitīvus rezultātus arī ēnu ekonomikas mazināšanā. Šajā

¹⁹ Gadījumu, kad KP lēmums pēc tiesvedības atstāts spēkā, īpatsvars procentos pret kopējo KP pabeigto tiesvedību skaitu.

²⁰ [GCR Rating enforcement 2017: Latvia.](#)

²¹ 15.03.2017. Ministru kabineta rīkojums Nr. 125 “Par Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plānu”, 3.11.1.p.

KONKURENCES PADOMES DARBĪBAS STRATĒGIJA 2017. – 2019. GADAM

ziņā ir nepieciešams turpināt sadarbību ar KNAB, IUB, NVO un attīstīt sadarbību, piemēram, ar VID, lai rastu risinājumus, novēršot arī citus konkurences kropļojumus, kas ietekmē godīgas konkurences vidi.

5.3.2. Plašāk uzrunāt mērķauditorijas un attīstīt jaunas komunikācijas metodes.

KP izglītošanas aktivitātes arī nākotnē plāno turpināt konkurences tiesību, kultūras un politikas attīstības jomā, izglītojot šādas mērķauditorijas, vienlaikus palielinot arī mazāk aptvertu auditoriju sasniegšanu:

- Uzņēmēji/to apvienības. Uzņēmēju/to apvienību izglītošanā uzsvars ir uz izpratnes veidošanu par konkurences tiesību pārkāpumu riskiem un publisko personu izraisītām konkurenci kropļojošām darbībām, lai tie nepieļautu pārkāpumus savā darbībā un lai, spējot saredzēt pārkāpumus un nelabvēlīgus apstākļus konkurencei citu personu rīcībā, aizsargātu savas tiesības uz godīgu konkurenci. Nākotnē svarīgi ir palielināt arī uzņēmēju informētību par iecietības programmu un to, kā iestāde aizsargā ierobežotas pieejamības informāciju. Būtiski ir nosegt to uzņēmēju auditorijas daļu, kas darbojas reģionos, un vidējā un mazā biznesa pārstāvjus;
- Publiskās personas, kuru izglītošanā uzsvars ir uz konkurences kropļojumu nepieļaušanu, pieņemot lēmumus publiskajā jomā, iepirkumu rīkotājus informējot par karteļu pazīmēm un to negatīvo ietekmi. Nākotnē arvien būtiskāk ir raudzīties uz faktoriem/apstākļiem, kas ietekmē iepirkumu norisi un rada karteļu riskus. Piemēram, iepirkumu rīkotāju amatpersonu un karteļa dalībnieku darbības nereti var būt saistītas;
- Nākotnē iestādei jākoncentrējas uz izglītošanas pasākumiem nozaru griezumā, kā arī plašāk jāaptver augstskolas, īstenojot izglītošanu ar uzvaru uz konkurences tiesību vispārējiem pamatiem, KP darbību, pārkāpumu riskiem. Iestādes mērķis ir panākt apmācības kursa izveidi konkurences tiesību jomā augstskolās, kurās nav šādu priekšmetu. Ievērojot, ka Konkurences likuma pārkāpumi regulāri tiek konstatēti būvniecības iepirkumos, īpaša uzmanība jāpievērš būvniecības, kā arī biznesa vadības studentu izglītošanai;
- Tāpat būtiski nākotnē ir palielināt iesaisti likumdevēju, valdības un politikas veidotāju informēšanā par konkurences jautājumiem un to izpratnes veidošanā par iestādes darbību.

Nepieciešams paplašināt diskusiju telpu par konstatētām konkurences nepilnībām un risinājumu meklēšanu, iesaistot tajā nozaru ekspertus, asociācijas, publiskās personas un mācītspēkus. Šo sabiedrības pārstāvju viedokļi un idejas ne tikai palīdzēs KP identificēt problēmas un rast tām adekvātus samērīgus un racionālus risinājumus, bet, sniedzot tās publiskajā telpā, kopumā veicinās sabiedrības izpratnes paaugstināšanu.

3. tabula

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016	2017	2018	2019
1. Panākts sadarbības partneru atbalsts konkurences	1.1. Kopīgas izglītošanas aktivitātes ar sadarbības partneriem (pasākumu skaits)	4	4	4	4

**KONKURENCES PADOMES DARBĪBAS STRATĒGIJA
2017. – 2019. GADAM**

ideju popularizēšanā					
	1.2. Uzņēmēju pozitīvs vērtējums par KP darbības ietekmi uz situāciju tirgos (īpatsvars %) ²²		82		85
2. Nodrošināta mērķauditoriju aptveramība	2.1. Konkurences tiesību popularizēšanas pasākumi (skaits)	6	6	7	8

5.4. Iestādes lomas un atpazīstamības stiprināšana starptautiskā vidē

Modernai konkurences iestādei jābūt spējīgai ne tikai piemērot normatīvos aktus un skaidrot un izglītēt tos nacionālā līmenī, līdzdarboties starptautiskās organizācijās, bet arī sekot aktuālām tendencēm globāli, ieviest tās savā praksē un dalīties ar saviem sasniegumiem, kā arī vērtēt sevi pēc augstākiem kritērijiem, kas tiek izvirzīti darbībai starptautiskā vidē. Iestāde savā darbībā iepriekš ir diversificējusi starptautisko līdzdarbību, darbojoties gan starptautiskos apmācības projektos, gan ECN,²³ OECD,²⁴ UNCTAD,²⁵ ICN²⁶ darba grupās un forumos, prezentējot iestādes praksi. Sadarbība ar radniecīgām iestādēm un organizācijām sniedz KP darbiniekiem iespēju klātienē augsti profesionālo specialistu vidū smelties starptautisko pieredzi, dalīties ar savu pieredzi, tādējādi dodot papildu motivāciju darbam un profesionālajai izaugsmei. Iestādes darbība ir novērtēta, gan izceļot individuāli tās panākumus, gan veicot tās kopējās darbības novērtējumu salīdzinājumā ar citām konkurences iestādēm (piemēram, prestižais starptautiskais izdevums GCR²⁷, novērtējot KP sniegumu, 2015. un 2016. gadā piešķirā tai vērtējumu “trīs zvaigznes” no piecām iespējamām), 2017. gadā KP izpelnījās starptautisku goda atzinību par konkurences kultūras veicināšanu no ICN un Pasaules bankas²⁸.

KP stratēģiskā cikla ietvaros **mērķis ir būt iestādei, kas veido pienesumu konkurences tiesību un prakses attīstībā starptautiskā līmenī.** Mērķa izpildei ir izvirzāmi šādi prioritāri uzdevumi:

5.4.1. Stiprināt sadarbību ar starptautiskām organizācijām, lai iestādes pieredze tiktu plašāk demonstrēta starptautiskajā telpā.

²² Rādītājs tiek aprēķināts ņemot vērā uzņēmēju anketā sniegtās atbildes, t.i., respondentu skaitu, kuri uz jautājumu “Kā, Jūsaprāt, Konkurences padomes pieņemtie lēmumi ietekmē tirgu?” sniedz atbildi “pozitīvi” un “drīzāk pozitīvi”. Anketēšana notiek reizi divos gados.

²³ Informācija par ECN: http://ec.europa.eu/competition/ecn/index_en.html

²⁴ Informācija par OECD: <http://www.oecd.org/competition/>

²⁵ Informācija par UNCTAD: <http://unctad.org/en/Pages/DITC/CompetitionLaw/Competition-Law-and-Policy.aspx>

²⁶ Informācija par ICN: <http://www.internationalcompetitionnetwork.org/>

²⁷ 2017. gada *GCR Rating Enforcement* pasaules vadošo konkurences iestāžu reitings, globalcompetitionreview.com tīmekļa vietne <https://goo.gl/y4h589>.

²⁸ Pasaules Bankas tīmekļa vietne www.worldbank.org <https://goo.gl/o2sYFi>.

KONKURENCES PADOMES DARBĪBAS STRATĒGIJA 2017. – 2019. GADAM

KP ir jāturpina apliecināt, ka tā ne tikai iepazīstas ar citu konkurences iestāžu praksi, bet arī spēj, pielāgojot to specifiskiem tirgus apstākļiem, rast efektīvus individualizētus risinājumus un tādēļ sniegt savu ieguldījumu kopējā konkurences tiesību un to piemērošanas attīstībā. Nav maznozīmīgi, ka citu valstu konkurences iestāžu pieredzes apgūšana, virzieni un metodes palīdz KP cīņā ar konkurences izkropļojumiem.

Šī uzdevuma izpildi apliecinās KP aktīva dalība klātienē starptautiskos forumos, prezentējot tās “veiksmes stāstus”, labāko praksi un piedaloties diskusijās par konkurences politikas attīstību.

5.4.2. Iestādes iesaiste un atpazīstamības veicināšana starptautiskā vidē.

Ievērojot KP kā iestādes unikalitāti Latvijā, KP darbības novērtēšanai būtiska ir iestādes atpazīstamība starptautiskajā vidē un viedoklis par KP darbību. Starptautiskās organizācijas, kas novēro KP darbību, salīdzina KP ar citām konkurences iestādēm pēc tādiem kritērijiem kā lietu sarežģītība un citas aktivitātes, piemērojot konkurences tiesības, konkurences advokatūras (*advocacy*) sasniegumi, aktivitāte starptautiskos pasākumos u.c. KP kā uz attīstību orientētas iestādes tēlu stiprinās pašu un citu personu gatavotās publikācijas par dažādiem KP darbības aspektiem.

Šī uzdevuma izpildi apliecinās KP darbības atspoguļojums starptautiskos medijos.

4. tabula

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016	2017	2018	2019
1. Stiprināta KP loma un atpazīstamība starptautiskā vidē	1.1. Aktīva līdzdalība starptautiskos forumos ECN, OECD, Baltijas konkurences tīklā, ICN, UNCTAD, starptautiskos projektos (pasākumu skaits)	14	17	19	19
	1.2. Publikāciju par iestādes darbību skaits GCR, ECN apkārtrakstā, citos medijos (skaits)	7	10	12	15

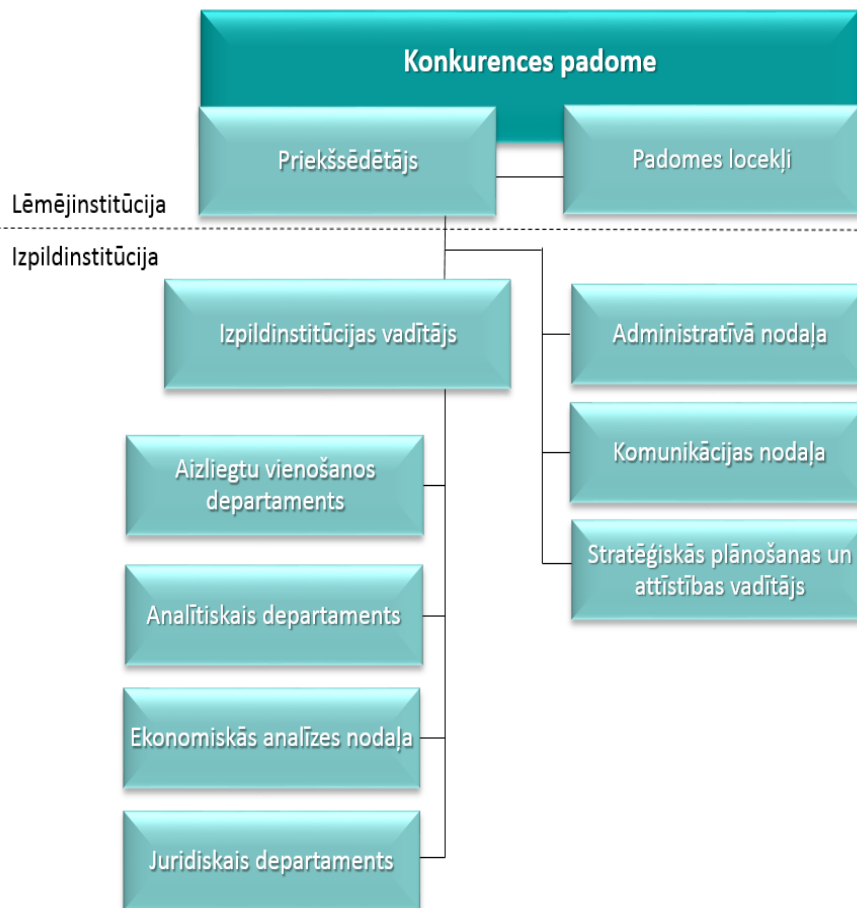
6. Iestādes struktūra un administratīvie resursi

KP kā tiešās pārvaldes iestāde pilda izpildvaras administratīvās funkcijas, kas sastāv no atsevišķiem Konkurences likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajiem pārvaldes uzdevumiem. KP darbības īstenošanai ir izveidota attiecīga organizatoriskā struktūra. KP sastāvā ietilpst neatkarīga koleģiālā lēmējinstiūcija – Padome –, Izpildinstiūcija, kā arī KP

KONKURENCES PADOMES DARBĪBAS STRATĒGIJA 2017. – 2019. GADAM

priekšsēdētāja tiešā pakļautībā esošās patstāvīgas atbalsta funkciju struktūrvienības un darbinieki (skat.1. attēlu)

1. attēls

2017. gada 1. janvārī KP bija izveidota 51 amatu vieta. Atbilstoši Konkurences likumam iestādes lēmējinstītūcijā ir trīs atbalsta funkciju struktūrvienības. Izpildinstītūcijā ir četras struktūrvienības, kopumā ar 38 amatu vietām. Atbilstoši amatu sarakstam 2017. gada 1. janvārī KP bija izveidoti 86 % amatu ar valsts civildienesta ierēdņa statusu jeb amatpersonu amati un 14 % darbinieku amati. Valsts budžeta kopējie plānotie izdevumi un amata vietu skaits Stratēģijas darbības ciklā no 2017. līdz 2019. gadam plānots, ka saglabāsies nemainīgs, t.i., 51 štata vieta un 1 276 779 euro.

1. Neatkarīga lēmējinstītūcija – Padome

Padome savā darbībā ir neatkarīga un pakļauta vienīgi likumam. Tās sastāvā ir iestādes vadītājs, kurš vienlaicīgi ir Padomes priekšsēdētājs, un divi Padomes locekļi. Padomes priekšsēdētāju un Padomes locekļus pēc ekonomikas ministra ieteikuma uz pilnvaru laiku pieciem gadiem amatā apstiprina Ministru kabinets. Amatpersonas var apstiprināt un iecelt amatā atkārtoti.

2. Priekšsēdētāja tiešā pakļautībā esošās atbalsta funkciju struktūrvienības un darbinieki:

- **Administratīvās nodaļas** kompetencē ir iestādes personāla vadības organizēšana, budžeta plānošana un izpildes kontrole, saimnieciskās darbības nodrošināšana un dokumentu pārvaldības jautājumi. Tāpat Administratīvā nodaļa sniedz atbalstu Padomei sēžu sekretariāta funkcijas nodrošināšanai un Izpildinstitūcijai Konkurences likuma piemērošanai nepieciešamās informācijas iegūšanā un analīzē.

- **Komunikācijas nodaļa** nodrošina iestādes sabiedrisko un starptautisko attiecību veidošanu, uzturēšanu un attīstību, t.sk., informē par iestādes darbību konkurences tiesību piemērošanas jomā.

- **Stratēģiskās plānošanas un attīstības vadītājs** ir atbildīgs par iestādes darbības stratēģijas plānošanu un izpildes kontroli, kā arī par ikgadējo darba plānu un dažādu KP attīstības projektu ieviešanu un īstenošanu.

3. Izpildinstitūcijas struktūrvienības

Izpildinstitūcija nodrošina Padomes darbu, konkurences tiesību ietvaros veicot lietu izpēti un sagatavojot izskatīšanai sēdē lēmumu un dokumentu projektus, citus jautājumus. Izpildinstitūcijas struktūrvienības īsteno KP pieņemto lēmumu izpildi. Tās darbu vada Izpildinstitūcijas vadītājs.

Izpildinstitūcijas struktūrvienības:

- **Juridiskā departamenta** kompetencē ir konkurences normatīvā regulējuma apjoma un detalizācijas pilnveidošana, pārstāvība tiesā un juridiskā nodrošinājuma jautājumi. Juridiskais departaments izskata iesniegumus par publisko personu līdzdalības kapitālsabiedrībās atbilstību VPIL 88. pantam.

- **Analītiskais departaments** izskata tirgus dalībnieku apvienošanās ziņojumus un citus iesniegumus, izmeklē iespējamās Konkurences likuma pārkāpumus, sagatavo atzinumus un lēmumu projektus, kā arī veic konkurences vides uzraudzību dažādos tautsaimniecības sektoros.

- **Aizliegtu vienošanos departaments** izskata iesniegumus, izmeklē un konstatē tirgus dalībnieku aizliegtās vienošanās, veic konkurences vides uzraudzību dažādos tautsaimniecības sektoros, kā arī nodrošina attiecīgas preventīvas darbības sabiedrības izglītošanā.

- **Ekonomiskās analīzes nodaļa** sniedz atbalstu Izpildinstitūcijas struktūrvienībām, kā arī Padomei ekonomisku jautājumu risināšanā, konsultē par konkurences tiesību piemērošanas ekonomiskajiem aspektiem, t.sk., ekonomisko metožu pielietošanu.

Iestādes **stiprās puses** mērķu un uzdevumu izpildē veido kompetenti un profesionāli darbinieki, orientēti uz mērķi un rezultātiem, zinātība un pieredze Konkurences likuma un NMPAL pārkāpumu, tirgus uzraudzību un apvienošanas jomā, pieredzes apmaiņa ar citu valstu konkurenci uzraugošām iestādēm un organizācijām, pieredze nozaru un konkurences likumdošanas aktu sagatavošanā, saskaņošanā ar NVO, virzīšanā apstiprināšanai Ministru kabinetā un Saeimā, pārstāvība nacionālās un starptautiskās tiesvedībās, regulāras publiskas aktivitātes (semināri, uzstāšanās, tikšanās, intervijas, publikāciju sagatavošanas utt.).

Savukārt **iespējas, ko rada ārējie faktori** ir, piemēram, jaunu metožu izmantošana, veicot uzraudzības un apvienošanās, sadarbības iespējas ar institūcijām, kuras apkopo un pēta datus par attiecīgām nozarēm vai citiem pārkāpumiem. Sabiedrība kļūst zinošāka par konkurences pārkāpumiem un KP kļūst atpazīstamāka sabiedrībā un medijos, sadarbība ar augstskolām var palielināt konkurences tiesību prestižu, nozīmīga ir informācijas iegūšana

KONKURENCES PADOMES DARBĪBAS STRATĒGIJA 2017. – 2019. GADAM

atgriezeniskās saiknes ietvaros, veicot aptaujas, iespējas nodot pieredzi un zināšanas citu valstu konkurences iestādēm starptautisku projektu ietvaros.

Draudus rada nekonkurētspējīgais atalgojuma līmenis salīdzinājumā ar citām regulējotām iestādēm un lielā personāla mainība, publisko personu pretestība konkurences kropļojumu novēršanā, iestādes finanšu un institucionālās autonomijas trūkums, tirgus dalībnieku pasivitāte ziņot par iespējamiem konkurences pārkāpumiem, t.sk., iecietības programmas ietvaros, resursu un zināšanu nepietiekamība par atsevišķās nozarēs radušos inovatīvo biznesu pieejām.

Iestādes materiāli tehnisko nodrošinājumu var raksturot kā apmierinošu, vienlaicīgi ievērojot, ka nepieciešams regulāri to atjaunot, turklāt, attīstoties izmeklēšanas metodēm, īpaša uzmanība pievēršama nepieciešamībai savlaicīgi atjaunot datortehniku, programmnodrošinājumu un papildināt iestādes nodrošinājumu ar jaunām izmeklēšanā izmantojamām IT tehnoloģijām.²⁹

No atbalsta funkcijām iestāde grāmatvedības un IT pakalpojumus saņem no EM. Tāpat ar mērķi elektronizēt dokumentu apriti un maksimāli samazināt papīra dokumentu īpatsvaru sadarbībā ar Ekonomikas ministriju ir ieviesta dokumentu vadības sistēma *Namejs Enterprise*, tiek izmantots IS *Horizon* Personāla modulis un darba laika uzskaites IS *ACTO*. Iestāde uztur un regulāri pilnveido tās tīmekļa vietni www.kp.gov.lv. KP sadarbībā ar EM turpinās strādāt pie vienkāršu un kvalitatīvu e-pakalpojumu attīstību un integrēšanu iestādes saziņā ar klientiem.³⁰

Lai nodrošinātu iestādes rīcībā nonākušās sensitīvās uzņēmēju u.c. personu informācijas aizsardzību un kontrolētu tās izmantošanu, iestādē ir izstrādāta un piemērota kārtība ierobežotās pieejamības informācijas aprītei. Tāpat ir izstrādāti un piemēroti iekšējie normatīvie akti, lai kontrolētu iestādes finansiālo un materiāli tehnisko resursu izlietojumu.

Priekšsēdētāja

S.Ābrama

²⁹ [Valsts iestāžu darba plāns ēnu ekonomikas ierobežošanai 2016. – 2020. gadam](#), 39. punkts.

³⁰ 15.03.2017. Ministru kabineta rīkojums Nr. 125 “Par Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plānu”, 3.11.p.